

**Saaremaa vald, Sikassaare küla, Sikassaare CHP sideühendus
Kuressaare Soojusega ja ELA SA liitumine ehitusprojekt**

Töö nr: 210525

Staadium: Põhiprojekt

Osa: ENV

SELETUSKIRI

Tellija: OÜ Stacey
Suur-Patarei tn 13 Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn Harju
maakond 10415
Tel: +372 5866 3700
E-post: info@greenbit.energy

Täitja: Klotoid OÜ
Reg kood 10207096
Tehnika tn 20
93815 Kuressaare
Tel. 453 3723
GSM 508 4489
E-post: klotoid@klotoid.ee
www.klotoid.ee

MTR majandustegevusteated:
Teede- ja liikluse projekteerimine EEP003326; ELK000027
Ehituslik projekteerimine EP10207096-0001
Elektripaigaldamise projekteerimine EL 10207096-0001
Muinsuskaitseameti tegevusluba E 203/2005-P

Projektijuht: Indrek Himmist

Pädev isik: Jaan Sõmmmer

Kuressaare 2025

SISUKORD

1	Üldsätted ja eesmärk	3
1.1	Projekti eesmärk	3
1.2	Ehitise aadress.....	3
1.3	Olemasolev olukord.....	4
2	Sidekanalisatsioon.....	4
2.1	Seadusandlus ja standardid	4
2.2	Lähtedokumendid	5
2.3	Prioriteedid projekti lugemisel.....	5
2.4	Liitumispunkt ELA SA võrguga.....	5
2.5	ELA SA tingimused liitumiseks	5
2.6	Nõuded ELA SA elektroonilise sidevõrgu säilimiseks	7
2.7	Projekteeritud sideehitis	7
2.7.1	Maatrass	7
2.8	Ristumine ringtee kergliiklustee truubiga.....	8
2.9	Ristumine ringtee kergliiklusteega.....	8
2.10	Ristumine tugimaanteega 76 Kuressaare-Kuressaare ringtee	8
2.11	Ristumine kuivenduskraaviga.....	8
2.12	Liinirajatiste lõpp-punktid ja piiritluspunktid.....	8
2.13	Projekteerimis- ja töövõtupiirid.....	9
2.14	Lubatud kõrvalekalded projekteeritud trassidest	9
2.15	Üldised nõuded ja juhised liinirajatise ehitamisel	9
2.15.1	Sideehitise tähistamine	9
2.15.2	Kaevetööde teostamine	9
2.15.3	Olemasolevate Telia Eesti sideehitiste kaitse	10
2.16	Maastiku ja teede taastamine.....	10
2.17	Tööde dokumenteerimine ja järelvalve	10
2.18	Töötervishoid ja tööohutus	11
2.19	Tööde kvaliteedinõuded	11
2.20	Keskkonnakaitse aspektid	11
2.21	Täiendav informatsioon.....	11
2.22	Kaitsenõuded	11
2.22.1	Üldist	11
2.22.2	Vara kaitsmine.....	12
2.23	Kinnitus info originaaldokumentide säilitamise kohta	12

EHITUSKIRJELDUS

1 Üldsätted ja eesmärk

1.1 Projekti eesmärk

Käesoleva projekti eesmärk rajada fiiberoptilise kaabli multitorustik liitumiseks ELA SA operaatorneutraalse sidevõrguga ja ühenduseks rajatava Sikassaare CHP (Combined Heat and Power, soojuse ja elektri koostootmisjaam) ja Kuressaare Soojuse katlamaja vahel.

Klotoid OÜ koostab sidekanalisatsiooni projekti põhiprojekti detailsusega.

1.2 Ehitise aadress

Saare maakond, Saaremaa vald, Kuressaare linn ja Sikassaare küla.

Joonis 1.1. Projekteeritud objekti asukoht

Projekteeritus sidetrassi asukoht näidatud joonisel punase joonega

Projektala kinnistud:

Asustusüksus	Kinnistu lähiaadress	KÜ number
Kuressaare Linn	Kalevi tn 1a	71401:001:1244
Kuressaare Linn	Põhja tn 40	34901:003:0218
Kuressaare Linn	Põhja tänav L6	34901:001:0191
Kuressaare Linn	Kalevi tänav	34901:003:0251
Kuressaare Linn	Põhja tänav L4	34901:003:0244
Kuressaare Linn	Põhja tn 44	71401:001:0829
Kuressaare Linn	Ringtee L1	34901:003:0257
Kuressaare Linn	76 Kuressaare ringtee L1	34901:015:0087
Sikassaare küla	Põlluvälja tee L1	71401:001:2353
Sikassaare küla	Põlluvälja tee 1	71401:001:2352
Sikassaare küla	Põlluvälja tee 3	27003:001:0789
Sikassaare küla	Põlluvälja tee 5	27003:001:0791
Sikassaare küla	Põlluvälja tee 7	43301:001:0094
Sikassaare küla	Mati	27003:001:0556
Sikassaare küla	Haagi	43301:001:0827
Sikassaare küla	Tammiku	27003:001:0393
Sikassaare küla	Margusepõllu	71401:001:3735
Sikassaare küla	Uudismaa	27003:001:0120
Sikassaare küla	Laise	27003:001:0182
Sikassaare küla	Luguse	43301:001:0356
Sikassaare küla	Sarapupõllu	27003:001:0139
Sikassaare küla	Uuevärava	27003:001:0116

1.3 Olemasolev olukord

Projekteeritud mikrotorustik läbib erinevaid maa-alasid. Projekteeritava trassi piirkonnas asuvad elektroonilise side võrgu liinirajatistest Elion Ettevõtte AS-i õhu- ja kaabelliinid ning fiiberoptilised kaablid, ELA093 fiiberoptilise kaabli multitorud, Elektrilevi OÜ kesk ja madalpinge maa- ja õhuliinid, Kuressaare Soojuse kaugkütte torustikud ja tänavavalgustus, AS Kuressaare Veevärki VK torustikud, põllumajanduslik drenaaž ja kuivenduskraavid ning erinevad teed ja tänavad, täpsemalt vaata projekti asendiplaaniliselt joonistelt.

2 Sidekanalisatsioon**2.1 Seadusandlus ja standardid**

Ehitustööd tuleb teostada vastavuses Eesti Vabariigis kehtivate seaduste ja muude õigusaktidega, samuti projektlahendusest tulenevate teiste normide ja standarditega. Tööde teostamisel tuleb järgida töötervishoiu ja ohutusnõudeid. Käesoleva projekti teostamist puudutavate Eestis kehtivate seaduste ja õigusaktide tundmine on tööde teostaja vastutusel.

2.2 Lähtedokumendid

Käesoleva tehnilise projekti osa koostamise aluseks on võetud:

- Saaremaa Vallavalitsuse poolt koostatud Kalevi-Sikassaare side ja soojatrassi projekteerimistingimused, nr 2511802 (üleslaadija Piret Miller). Väljaandja/koostaja (kpv) 30.01.2025.
- ELA SA Elektroonilise side alased tehnilised tingimused nr TT4566
Tehnilised tingimused väljastatud 28.05.2025 ning on kehtivad kuni 28.05.2026
Väljastaja: ELASA volitatud esindaja MARKO MITTAL
- Termopilt OÜ koostatud Sikassaare CHP soojustorustiku ehitusprojekt. Termopilt OÜ Töö nr 1202.
- Klotoid OÜ poolt koostatud geodeetiline alusplaan „Saare maakond, Saaremaa vald, Sikassaare küla, Kuressaare linn Kuressaare – Sikassaare soojatrass“, töö nr 57-24-G, Kuressaare, 18. 03. 2025. a. Koordinaadid on Lest 97 süsteemis, kõrgused EH2000 süsteemis.

Projekt on kooskõlastatud kinnistuomanikuga, keda teavitada enne ehitustööde alustamist täiendavalt.

Projekti koostamisel on aluseks võetud kehtivad standardid, Ehitusseadustik ning teised Eesti Vabariigi seadused ja õigusaktid, nimetatud dokumentidega tuleb arvestada ka tööde teostamisel.

Kolm päeva enne ehitustööde algust on ehitajal kohustus võtta ühendust kinnistute valdajatega, teavitades neid tööde teostamisest nende maaüksusel ning arvestama nende tingimuste ja nõudmistega ning tehnovõrkude valdajatega (vastavalt kooskõlastuse tingimustele).

Tööd teostatakse vastavalt Tellija ja kohaliku omavalitsuse kehtestatud korrale.

Ehitustöödel või selle ettevalmistamisel tekkinud küsimused ja probleemid, mida pole kajastatud käesolevas projektis või on ebaselged/vastuolulised, lahendatakse töö käigus kooskõlastatult projekteerija ja Tellijaga.

Kooskõlastamata projekti muudatuste eest vastutab tööde teostaja.

2.3 Prioriteedid projekti lugemisel

Kui esineb erinevusi antud detaili või objekti puudutava tabelites, seletuskirjas ja joonistel esitatud informatsiooni osas, siis tuleb lugeda õigeks joonistel esitatud informatsioon.

Projekteeritud sideehitis on esitatud asendiplaanil mõõtkavaga 1:500.

2.4 Liitumispunkt ELA SA võrguga

Liitumispunkt: ELASA sidekaev 013K01, milles kaablimuhv 013M01.

2.5 ELA SA tingimused liitumiseks

- Valida sideteenust pakkuma hakkav sideoperaator ja kooskõlastada lahendus nendega.
- Tööde teostamine ELASA sidevõrgus võib toimuda vaid ELASA volitatud esindaja, AS Connecto Eesti, järelevalve töötaja juuresolekul.
- Paigaldada ELASA sidetrassile pealt paigaldatav sidekaev (Vesimentor). Kaevu tähis 093YK20.

- ELASA'le kuuluva sidekaevu paigaldamine Transpordiameti teemaale võib toimuda vaid kooskõlastatult Transpordiametiga.
- Juhul, kui kaevu paigaldamine ELASA sidetrassile ei ole Transpordiameti poolt lubatud, siis paigaldada kaev ELASA sidetrassi kõrvale.
- Rajada sidetoru (14/10) sidekaevuni 093YK20.
- Katkestada paigaldatud sidekaevus 093YK20 või selle kõrval ELASA 4-avalise multitoru 2.mikrotoru (oranž).
- Kaevu 093YK20 paigaldamisel ELASA sidetrassi kõrvale pikendada ELASA katkestatud oranže mikrotorusid 4-avalise multitoruga (14/10) paigaldatud sidekaevuni.
- Ühendada katkestatud oranžid mikrotorud paigaldatud multitoru mikrotorudega 2 (oranž) ja 4 (pruun).
- Mikrotorud 1 ja 3 sulgeda hermeetiliselt. Torujätkude tähised 093L02YH11YR01 ja 093L02YH11YR02
- Vähemalt 48-kiuline kaabel (min Ø6mm, TIA värvikoodiga) puhuda sidekaevude 013K01 ja 093YK20 vahelise 4-avalise multitoru 2.mikrotorusse (oranž). Lõigu tähis 093L02YH11.
- Kaabli paigaldustööd ELASA trassis teostab AS Connecto Eesti, kui ei ole teistsuguseid kokkuleppeid trassi haldajaga (AS Connecto Eesti).
- Sidekaevust 093YK20 puhuda kaabel edasi mööda paigaldatud sidetoru sihtkohta.
- Sidekaevu 013K01 jätta kaablivaru 15m ja sidekaevu 093YK20 jätta kaablivaru 30m.
- Paigaldatud sidekaev 093YK20, ELASA sidetrassi ja paigaldatud sidekaevu vaheline 4-avaline multitoru (juhul, kui on paigaldatud), ELASA sidekaevudes ja mikrotorus olev kaabel jääb kuuluma ELASA'le.
- Piiritluspunkt on sidekaevu 093YK20 kaevusein.
- Rohkem kui ühe sideühenduse rajamiseks tuleb paigaldada kliendikaev või kapp koos muhviga, kus saab teha hargnemise.
- ELASA sidetrassi asukoha muutmisel ja/või uue ELASA sidekaevu paigaldamisel kontrollida sidevõrgu omanikult (ELASA) olemasoleva sidetrassi kasutusala ulatus, kasutusõigus ja ELASA sidetrassiga seonduvate muudatuste tegemiseks täiendava seadustamise vajadus e-posti aadressil info@elasa.ee.
- Seadustamine tellida ELASA poolt heaks kiidetud ettevõttelt. Täpsem info <https://www.elasa.ee/>.
- Juhul, kui Transpordiameti teemaal tehnovõrgu rajamise või rekonstrueerimise kooskõlastuse tingimuseks on 5-aastase garantii nõue teekatendi taastamisele (st ka tee taastamisprojektile), mis hõlmab mistahes defekte, vigu või muid (varjatud) puudusi, mis on tekkinud seoses tehnovõrgu rajamisega ja millega seoses nõutakse tehnovõrgu omanikult (ELASA) vastavat garantiikirja, tuleb töid teostaval ettevõttel anda täpselt samasuguse ulatuse ja kehtivusega (5 aastat) garantii ELASA-le.
- Kaabli ühendamiseks kaablimuhvi 013M01 tuleb teenust pakkuval sideoperaatoril tellida ELASA'lt klienditellimus KLT.
- Kaabli ühendamise muhvi teostab AS Connecto Eesti.
- Kiudude keevitamine teostada vastavalt kiudude jaotusskeemile (väljastatakse koos KLT tööga).

- ELASA sidetrassile paigaldatud sidekaevu ELASA nõuetekohane teostusjoonis, ELASA sidevõrguga seonduva sidetrassi teostusjoonis või kulgemise skeem, seadustamise dokumendid (juhul, kui on teostatud) ning kaabli- ja toruskeem edastada ELASA'le koos KLT tööga andmebaasi ELA-12 vahendusel.

2.6 Nõuded ELA SA elektroonilise sidevõrgu säilimiseks

- Liinirajatise kaitsevööndis on liinirajatise omaniku loata keelatud igasugune tegevus, mis võib ohustada liinirajatist (Elektroonilise side seadus, peatükk 11).
- Liinirajatise kaitsevööndis töötamisel on pinnase töötlemisel keelatud mehhanismide/masinate kasutamine ja kõik tööd tuleb teostada käsitööna.
- Ehitusprojekt esitada kooskõlastamiseks Eesti Lairiba Arenduse SA võrguhalduse infosüsteemi (ELVI) kaudu <https://elvi.elasa.ee/>.
- Ehitusloakohustusega tehnorajatise ehitamine kaitsevööndis on lubatud ainult vastavalt kooskõlastatud ehitusprojektile KOV poolt väljastatud ehitusloa alusel.
- Majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määrusele nr 73 „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“ vastava tegutsemisluba EstWin liinirajatise kaitsevööndis tegutsemiseks on vajalik taotleda järgmiste tööde tegemiseks:
- mullatööde tegemine sügavamal kui 0,3 meetrit ja küntaval maal sügavamal kui 0,45 meetrit;
- mis tahes mäe-, laadimis-, süvendus-, lõhkamis-, üleujutus-, niisutus- ja maaparandustööd;
- puude istutamine ja langetamine; vees paikneva liinirajatise kaitsevööndis süvendustööde tegemine, veesõiduki ankurdamine ning heidetud ankru, kettide, logide, traalide ja võrkudega liikumine, veesõidukite liiklustähiste ja poide paigaldamine ning jää lõhkamine ja varumine;
- pinnases paikneva liinirajatise kaitsevööndis löökmehhanismidega töötamine, pinnase tihendamine või tasandamine, transpordivahenditele ja mehhanismidele läbisõidukohtade rajamine; muu infrastruktuuri avarii kõrvaldamine.
- ELASA liinirajatise kaitsevööndis tegutsemiseks tegutsemisloa taotlemisest vaata: www.connecto.ee Tööde teostamine Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse sidevõrgu liinirajatiste kaitsevööndis võib toimuda kooskõlastatult OÜ Connecto Eesti järelevalvaga.

2.7 Projekteeritud sideehitis

Projekteeritud sideehitis on esitatud asendiplaanil mõõtkavaga 1:500.

2.7.1 Maatrass

Projekteeritud pinnasesse paigaldatava sidetrassi (multitoru, sidekaablid ja nende kaitsetorude) paigaldamissügavus peab olema vähemalt 0,7m maapinnast ning ristumisel teega min. 1,0m. Haritava põllu alal, kus toimub sage raskete masinatega harimine peab olema pinnasesse paigaldatava sidetrassi (multitoru, sidekaablid ja nende kaitsetorude) paigaldamissügavus peab olema vähemalt 1,2m maapinnast. FO kaabli mikrorustik on projekteeritud paigaldada soojustorustikuga ühisesse kaevikusse soojustrassi kaevise põhja alumise tasanduskihi alla. Kohtades, kus soojustorustik paigaldatakse kinnisel meetodil paigaldatakse multitoru eraldi kinnise läbimineks.

2.8 Ristumine ringtee kergliiklustee truubiga

Ringtee kergliiklustee truubiga ristub projekteeritud andmeside multitoru (vt. joonist LEHT 1-03 ja joonist LEHT ENV 6-01–Ristmävli RV1 ristumine ringtee kergliiklustee truubiga). Ringtee L1 kinnistule 1250 N tugevusse kaitsetorru projekteeritud andmeside multitoru minimaalne paigaldussügavus truubi all on 1,0 m truubi põhjast ja haljastuse 1,0m maapinnast.

2.9 Ristumine ringtee kergliiklusteega

Ringtee kergliiklusteega ristub projekteeritud andmeside multitoru km 2.22 (vt. joonist LEHT 1-03 ja joonist LEHT ENV 6-02– Ristmävli RV2 ristumine ringtee kergliiklusteega).

Ringtee L1 ja 76 Kuressaare ringtee L1 kinnistutele projekteeritud 1250 N tugevuses kaitsetorus andmeside multitoru minimaalne paigaldussügavus kergliiklustee katte all on 1,5 m maapinnast, kraavi ja haljastuse all on 1250 N tugevuses kaitsetorus andmeside multitoru minimaalne paigaldussügavus 1,0m maapinnast.

2.10 Ristumine tugimaanteega 76 Kuressaare-Kuressaare ringtee

Projekteeritud andmeside multitoru ristub Riigi Tugimaanteega- 76, Kuressaare ringteega km 6.076 (vt. joonist LEHT 1-03 ja joonist LEHT ENV 6-03 – Ristmävli RV3 Ristumine tugimaanteega - 76, Kuressaare ringtee).

76 Kuressaare Ringtee tee L1 kinnistule projekteeritud 1250 N tugevuses kaitsetorus andmeside multitoru minimaalne paigaldussügavus Riigitee katte all on 3,5 m maapinnast. Andmeside multitoru Riigiteele on projekteeritud paigaldada kinnisel meetodil. Tööde teostamisel järgida rangelt Riigi teede juhendi „[Nõuded tehnovõrkude teemaale paigaldamise kavandamisel](#)“ nõudeid.

Kui andmeside multitoru paigaldamine ei ole võimalik ilma teemärgistuseks kasutatavat tähisposti kahjustamata, asendada tähispostid. Vahetult peale tööde teostamist tuleb taastada ka paigaldustööde tõttu kahjustada saanud või eemaldatud liikluskorraldusvahendid (tähispostid, liiklusemärgid jne).

2.11 Ristumine kuivenduskraaviga

Mati (27003:001:0556) ja Haagi (43301:001:0827) kinnistutel ristub projekteeritud andmeside multitoru kuivenduskraaviga (vt. joonist LEHT 1-07 ja joonist LEHT ENV 6-04 – Ristmävli RV4 Ristumine kuivenduskraaviga).

1250 N tugevusse kaitsetorru projekteeritud andmeside multitoru minimaalne paigaldussügavus kraavi põhja all on 1,5 m ja haljastuse all 1,0m maapinnast.

2.12 Liinirajatiste lõpp-punktid ja piiritluspunktid

ELA SA sidekaevudes ja mikrotorus olev kaabel jääb kuuluma ELA SA'le. Piiritluspunkt on sidekaevu 093YK17 kaevusein.

Jaotuskapp peab olema optimaalse mahuga välitingimustes kasutatav kiudjaotuskeskuse (FDH) kapp. Mis on mõeldud kiudoptiliste otste ja passiivsete optiliste jaoturite käsitlemiseks PON FTTx-võrkudes. FDH kappi võib kasutada piiritluspunktina operaatorneutraalsevõrgu ja jaotusvõrgu vahel. Jaotuskapp peab võimaldama jaotuskaablite otste ja kiudoptiliste jaoturite kiiret ja lihtsat järkjärgulist paigaldamist.

Kommenteerinud [JS1]:

Jaotuskapist väljuva klientide sidekanalisatsiooni piiriltuspunkt asub klientide kinnistu piiril.

Katastriüksuste piirid saadud Maa-ametist.

Enne projekti väljastamist on teostatud võrdlev visuaalne kontroll piiride võimalike muudatuste suhtes projekteeritud sidetrassiga külgnevatel aladel Maa-ameti maainfoga tutvumise veebileheküljel.

2.13 Projekteerimis- ja töövõtupiirid

Käesoleva tööprojekti raames seadustatakse Projekteeritud liinirajatise maakasutus **Telli** kasuks kunilõpptarbija kinnistupiirideni.

2.14 Lubatud kõrvalekalded projekteeritud trassidest

Enne ehitustööde algust tuleb projekteeritud trassid maha märkida täpselt vastavuses projektile. Ehitustööde käigus ilmnevate ettenägematute asjaolude puhul on lubatud projekteeritud trassist kõrvale kalduda üldreeglina piirides $\pm 0,5\text{m}$ (**v.a. riigitee maaüksusele projekteeritud trassist**), tingimusel, et kaugus katastriüksuste piiridest jääb vähemalt 0,5m. Ühelgi juhul ei tohi kõrvalekalle ulatuda kõrval oleva maaüksuse piiridesse. Teiste maa-aluste ja maapealsete kommunikatsioonide olemasolul kaablitrasside piirkonnas peavad olema tagatud normide kohased kaugused (kujad).

2.15 Üldised nõuded ja juhised liinirajatise ehitamisel

2.15.1 Sideehitise tähistamine

Sidetrassi asukoht pinnases tähistatakse selle kohale 20-30cm kõrgemale paigaldatud hoiatuslindiga. Lõikumiskohad teiste tehnovõrkudega tähistada elektroonilise pallmarkeriga, paigaldades pallmarkeri tähistava objekti peale.

2.15.2 Kaevetööde teostamine

Ehitustööd tuleb teostada vastavuses Kuressaare Linnavolikogu määrusele nr 12. Vastu võetud 28.04.2016 „[Kuressaare linna kaevetööde eeskiri](#)“. Vaata ka [juhendmaterjali kaevetöö läbiviimiseks](#) Saaremaa valla kodulehelt.

Enne kaevetöid täpsustada olemasolevate maa-aluste kommunikatsioonide asukohad looduses ja vajadusel kutsuda juurde kommunikatsioonide valdajad. Kaevetööde käigus ilmnenud kommunikatsioonide teisiti paiknemisest informeerida valdajat ja lahendada olukord koos viimase esindajaga.

Lõikumisel kommunikatsioonitrassidega otsustatakse alt- või ülevalt läbimineku kasuks koostöös trassivaldajaga. Trassi paigaldamisel mehhanismidega kaevata lõikumiskohad kommunikatsioonitrassidega eelnevalt käsitsi lahti ning seejärel paigaldada trass läbi lahti kaevatud koha.

Maa-aluste ja maapealsete kommunikatsioonide kaitsevööndis kaevetööde teostamisel juhendada Majandus- ja taristuministri 25.06.2015. a määrusest nr 73 „*Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded*“ (RT I, 28.06.2015, 4).

NB! Kommunikatsioonitrasside kaitsevööndis teostada kaevetööd käsitsi (väljaarvatud kinnisel meetodil ehitatavad lõigud), vt ära kirjad kooskõlastusest. Mehhanismide

kasutamine kommunikatsioonide kaitsevööndis on lubatud kokkuleppel kommunikatsiooni (trassi-) valdajaga.

Kui geodeetilisele alusplaanile märgitud trassid on orienteeruvad ja kaevetööde ajal ei avastata eelnimetatud trasse, siis liinirajalise tähistamine lõikumiskohtades ei ole vajalik, kuna see ei pruugi kajastada reaalses situatsioonis.

Vahetult peale tööde teostamist tuleb taastada ka paigaldustööde tõttu kahjustada saanud või eemaldatud liikluskorraldusvahendid (tähispostid, liiklusemärgid jne.).

Puude ja põõsaste kasvatsoonis (võra projektsioon maapinnal) teha kaevetööd käsitsi. Kasvatavate puude tugijuuri kaevetööde käigus mitte vigastada ega läbi lõigata.

2.15.3 Olemasolevate Telia Eesti sideehitiste kaitse

Tööd Telia Eesti AS sideehitiste kaitsevööndis tohib teostada ainult Telia järelvalve spetsialisti kirjalikutegetsemisloa alusel.

Ristumisel side maakaablitega nähakse ette kaablite kaitsmine poolitatavate kaablikaitsetorudega >1,5 m mõlemale poole sidega ristuva rajatise teljest .

Tegutsemisluba taotlema hiljemalt 5 tööpäeva enne planeeritud tegevuste algust ja soovitud väljakutse aega Telia Ehitajate portaalis:

<https://www.telia.ee/partnerile/ehitajale-arendajale/sideehitiste-jarelevalve/>

2.16 Maastiku ja teede taastamine

Ehitustööde käigus tekkinud kahjustuste ulatus sõltub ehitusajast. Käesoleva projekti SVV osa ehitusalast väljaspool lasub Ehitajal kohustus taastada ehitustöödele eelnenud olukord; muuhulgas tuleb taastada ehituse käigus kahjustada saanud pinnas, siluda ja täita mehhanismide poolt tekitatud jäljed, samuti vajunud pinnasega kaablitrass. Drenaaži kahjustamise korral taastada selle töövoime. Kõlvikult koristada tööde käigus tekkinud ehitusjäätmed ja muu ehitusprahit (traadi jupid, r/b tükid vms). SVV projekti ehitusalas taastatakse/ehitatakse katendid vastavalt SVV osa projektile.

Kaevealade katted taastada vähemalt töödele eelnevas seisus. Kaevis tihendada tagasitäite käigus max. 30cm kihtide kaupa. Hilisemate erimeelsuste vältimiseks on soovitatav koos huvitatud instantsidega fikseerida (fotod vmt) olukord enne ehitustööde algust ja peale ehitustööde lõppu.

Enne tööde alustamist on vajalik hankida kaevetööde luba ning pinnakatete taastamine peab toimuma vastavalt kohaliku omavalituse poolt kehtestatud normidele.

Tööde teostamisel kasutada keskkonnasõbralikke meetodeid.

Peale ehitustööde lõppu tööplats puhastatakse ja korrastatakse. Rikutud haljasmaa ja tee kruuskate taastatakse. Kõik ehitusjäätmed ja ajutised tarandid kõrvaldatakse, lammutatud või vigastatud piirded taastatakse.

2.17 Tööde dokumenteerimine ja järelvalve

Teostatud tööde kohta koostada teostusjoonis(ed) ja kaetud tööde aktid. Ehituse järelvalvet teostab tellija poolt volitatud isik või ettevõtte. Kõrvalekalded projektist fikseerida vastavates protokollides ja kooskõlastada kõigi huvitatud instantsidega (sh tellija ja ehitusjärelvalvet teostava ametiisikuga).

2.18 Töötervishoid ja tööohutus

Tööde teostamisel järgida Eesti Vabariigi töötervishoiu- ja tööohutusalaste õigusaktide nõudeid.

2.19 Tööde kvaliteedinõuded

Ehitustööde teostamisel juhendada kehtivatest Eesti Vabariigi seadustest, määrustest ja normidest ning Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse tehnilistest ja ehitusnõuetest.

2.20 Keskkonnakaitse aspektid

Ehitusperioodil vastutab töövõtja ka keskkonnakaitse (oma ehitustegevuse ja muu sellest tuleneva piires) eest ehitusobjektile ja selle kõrval oleval alal vastavalt Eesti Vabariigis kehtivatele seadustele ja nõuetele ning Tellija poolsetele juhistele. Vähendamaks ehituse sotsiaalseid mõjusid peavad kasutatavate mehhanismide summutid olema korras. Kuivaperioodil peab ette nägema tolmutõrjeks veega kastmise. Ehitustööde käigus ei tohi kahjustada ümbritsevat keskkonda. Kõik ehitustööd tuleb teostada järgides kehtestatud keskkonnakaitse nõudeid. Ehitusel tekkivad jäätmete käitlemisel juhendada [Saaremaa Valla jäätmehoolduseeskirjast](#) Vastu võetud 26.08.2022 nr 26.

nõuetele. Täitematerjalide, mulla ja pinnase ladustamiskohad kooskõlastatakse vallavalitsusega.

Ehitussegapraht tuleb utiliseerida vastavalt jäätmekäitlusseadusele. Ehitamiseks kõlbmatu või ülejääv väljakaevatud pinnas taaskasutatakse täitena sama objekti tarbeks või võõrandatakse taaskasutamiseks. Taaskasutamiseks sobiva pinnase võimalused ja veokohad täpsustatakse kohaliku omavalitsusega enne ehitustööde algust. Objektile tekkivate jäätmete kohta on koostatud jäätmekava, mis on esitatud seletuskirja lisana.

Kavandataval tegevusel ei ole olulist mõju keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 mõistes.

Ehitusjäätmete maht selgub kaevetööde teostamisel. Ehitusjäätmete utiliseerimise ja ladustamise eestvastutab ehitaja

2.21 Täiendav informatsioon

Enne projekti väljastamist on teostatud võrdlev visuaalne kontroll piiride võimalike muudatuste suhtes projekteeritud sidetrassidega külgnevatel aladel Maa-ameti veebileheküljel.

2.22 Kaitsenõuded

2.22.1 Üldist

Töövõtja vastutab, et tema poolt teostatud tööd, materjalid ja seadmed oleksid kogu projekti elluviimise perioodil kaitstud vandalismi, varguse ja tahtliku kahjustamise eest.

2.22.2 Vara kaitsmine

Töövõtja vastutab selle eest, et kogu objektil või selle läheduses asuv nii ühiskondlikus kui ka eraomanduses olev vara oleks säilitatud ja kaitstud Töövõtja poolt teostatavast tööst põhjustatud võimaliku hävitamise või vigastamise eest.

Töövõtja poolt tööde elluviimise käigus põhjustatud vara igasuguse vigastamise või kahjustamise korral tuleb Töövõtjal taastada sobivalt ja vastuvõetavalt vara esialgne olukord või asendada see uuega ning katta sellega seonduvad kulud.

Töövõtja taastab kõik tööde elluviimise käigus hävinenud või vigastatud pinnad ja vara ning vastutab selle eest, et kõik lõpetatud/paigaldatud välised ja sisemised pinnad ning armatuurid ja seadmed oleksid kaitstud plekkide, vigastuste, mustuse ja purunemise eest kogu projekti elluviimise perioodil alates ehitamisest, lõpetamisest/paigaldamisest kuni Tellijale üleandmiseni.

Kui esineb mingeid kaebusi Tööde lepingu raames sisalduvate tööde elluviimise jooksul varale tekitatud kahju või väidetava kahju esinemise osas, siis tuleb Töövõtjal katta kõik sellise kahjunõude likvideerimisega seotud kulud. Enne tööde alustamist mõnel objektil või selle läheduses asuva vara piirkonnas, teostab Töövõtja omal kulul sellised uuringud, mis võivad olla vajalikud vara olemasoleva olukorra määramiseks. Enne üleandmis-vastuvõtmisdokumentatsiooni vormistamist esitab Töövõtja piisavad tõendid selle kohta, et kõik esitatud kahjunõuded on juriidiliselt lahendatud.

2.23 Kinnitus info originaaldokumentide säilitamise kohta

Digitaal- ja paberkandjal projektid on identsed. Originaal kooskõlastusi ja projekti säilitatakse Klotoid OÜ arhiivis, Kuressaare Tehnika 20.

Koostas: J. Sõmmer
Klotoid OÜ projektbüroo